

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Spes & Fiducia, Cuius Iudicisqve Dei, Erga Homines In Hac
Vita Existentes, Firmata**

Stengel, Georg

[S.l.], 1645

§. 11. Luculentum Dei, in rebus desperatis, per viduam succurrentis
exemplum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49823](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49823)

meus, Deus meus adiutor meus: & sperabo in eñ.
In tribulatione mea inuocaui Dominum, & ad
Plutarch. *Deum meū clamaui.* Sequitur enim: *Et exau-*
in Apoph. *diuit de templo sancto suo vocem meam.* Darius
 Xerxis pater aiebat, *se in praelijs & periculis e-*
uadere prudentiorem. Idem contingit electis,
 cum in summa discrimina incurrunt, fiunt
 prudentiores: quando enim vident, actum
 esse de subsidio mortalium, non despondent
 animum, sed ad asylum maius confugiunt,
Psal 17.4. cum hac voce: *Laudans inuocabo Dominum,*
& ab inimicis meis saluus ero. Nescio quale
 nunc sit seculum.

Terra malos homines nunc educat atq; p-
fillos,

quos scilicet non prudentiores, sed amentio-
 res faciunt pericula; neque enim, orta tem-
 pestate, nauem in portum, sed in scopulum
 inferunt, quia non fugiunt ad Deum, sed
 Deum relinquunt. Hinc tot naufragia pa-
 tiuntur, nec tabula illis relinquitur, quia
 anchoram abiecerunt, qua vsi procellas om-
 nes sustinuissent.

§. XI.

Luculentum Dei, in rebus desperatis, per vi-
duam, succurrentis exemplum.

Judith. 7.
26.

Sine numero sunt exempla, in libris Io-
sue,

sue, Iudicum, Regum, quæ, breuitatis causa, transeo. Illud non possum prætermittere, quod in historia Iudith fortissimæ heroidis offertur. Terribile fuit nomen Holofernis: exercitus ingens: apparatus armorum formidandus. Erant enim pedites bellatorum centum viginti millia, & equites viginti duo millia, præter preparationes virorum illorum, quos occupauerat captiuitas, & abducti fuerat de prouincijs & urbibus vniuersæ iuuentutis. Omnes parauerunt se pariter ad pugnandum, contra filios fraël. Quem non percellat tanta multitudo? Accessit aquæ penuria. Nam Holofernes incidi præcepit aqueductum illorum. Et quia fuerant non longè à muris fontes, ex quibus furtim videbantur haurire aquam, ad refocillandum potiùs, quàm ad potandum, & c. constituit per gyrum centenarios, per singulos fontes. Cumq; ista custodia, per dies viginti, fuisset expleta, defecerunt cisternæ, & collectiones aquarum, omnibus habitantibus Bethuliam, ita ut non esset intra ciuitatem, unde satiarentur, vel una die, quoniam ad mensuram dabatur populis aqua quotidie. Tunc ad Oziam congregati omnes viri, feminaq;, iuuenes & paruuli, omnes simul una voce dixerunt: Indicet Deus in-

Iudith. 7.
2.

B

ter

ter nos & te, quoniam fecisti in nos mala, NO-
 LENS LOQUI PACIFICE CVM
 ASSYRIIS; & propter hoc vendidit nos
 Deus in manibus eorum: Et ideo non est, qui
 adiuet, cum prosternamur ante oculos eorum
 in siti, & perditione magna. Et nunc congre-
 gate vniuersos, qui in ciuitate sunt; vt spon-
 te tradamus nos omnes populo Holofernis. Me-
 lius est enim, vt captiui benedicamus Domi-
 num viuentes, quam moriamur, & simus op-
 probrium omni carni, cum viderimus uxores
 nostras, & infantes nostros mori, ante oculos
 nostros. Sic populus loquebatur, qui, cum
 humanam opem nullam sciret, proximum
 habuit, vt desperaret. Nec id adeò mirum;
 mobile est vulgus, neque ita longè prospici-
 cit. Illud mirum, immo mirissimum, ipsum
 Oziam passum esse, se in hanc sententiam
 flecti, neque spem supra vulgus extendisse.
 Nam etsi dixerit: *AEquo animo estote fratres,*
& hos quinque dies expectemus à Domino mi-
sericordiam (quibus verbis ostendit, be-
 ne se nosse, ad quem, tanquam ad sacram
 anchoram, in vltimis rebus, sit confugien-
 dum) tamen cum cognouisset Deum, non sicut
 Deum glorificauit, sed terminum illi fixit,
 inquiens: *Si autem, transactis quinq; diebus,*

Rom. I.
 21.
 Iudith.
 7. 25.

non

non venerit adiutorium, faciemus hac verba, qua locuti estis. O miserandi Præsules, qui non vobis legem scientibus populum, sed vos populi erroribus accommodatis! Quid præestis, si subestis? Quales Duces vocabo, si vos duci finitis? Diu duravit obsidio; diu bellum; ferre amplius non potestis: actum est: extrema consilia sunt circumspicienda: hosti omnia annuenda: sic arma quiescent: sic pax dabitur; inquitis; cuius conficiendæ alia nulla superest via. At Deus superest. Non me, sed virilis animi feminam audite, ad Oziam Principem Iuda, & ad presbyteros Chabri & Charmi sic perorantem: *Quod est*

Iudith. 8a

10a

hoc verbum, inquit, in quo consensit Ozias, ut tradat civitatem Assyrijs, si intra quinq; dies non venerit vobis adiutorium? Et qui estis vos, qui tentatis Dominum? Non est iste sermo, qui misericordiam pronocet, sed potius qui iram excitet, & furorem accendat. Posuistis vos tempus miserationis Domini, & in arbitrium vestrum, diem constituistis ei, &c. Expectemus

1b. 7. 20.

humiles consolationem eius, & exquiret sanguinem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum, & humiliabit omnes gentes, quæcumq; insurgunt contra nos, & faciet illas sine honore Dominus Deus noster. Et nunc fratres, quo-

niam vos estis presbyteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima illorum, ad eloquium vestrum corda eorum erigite, ut memores sint, quia tentati sunt patres nostri, ut probarentur, si verè colerent Deū suum. Quod ubi exemplis confirmavit, hunc, nostris quoque desperatoribus, & Domini causam deserentibus, appositissimum epilogum adiecit: *Et nos ergo non ulciscamur nos pro his, quæ patimur, sed reputantes peccatis nostris hæc ipsa supplicia minora esse, flagella Domini, quibus quasi serui corripiamur, ad emendationem, & non ad perditionem nostram, euenisse credamus.* Si iam Politicorum nostrorum suffragia colligere mihi liceret, an non plures, cum populo, cum presbyteris sentire, quàm cum Iuditha, deprehenderem? *At non est iste sermo, qui misericordiã prouocet, sed potius qui iram excitet, & furorem accēdat.* Non ponamus ergo tempus miserationis Domini, & in arbitrium nostrum, diem constituamus Deo; sed expectemus humiles consolationem eius. Si viri defint, si defint heroës, etiam si nullus adsit Achilles, nullus Ajax, nullus Priamus, (quod non dixerim) si tamen Deus auxiliari nobis voluerit, vel per feminam nos liberabit. Quò desperatiores sunt res nostræ, eò luculentius est
auxi-

auxilium diuinum; sicut & medico gloriosus est, si pellat morbos, qui incurabiles videbantur.

§. XII.

Aliud, in alia Heroide, qua & Deipara Maria figura fuit, in summo discrimine miserentis Dei exemplum.

Tale periculum etiam Iudæis impendebat, per omnia Assueri regna, cum Aman (cui supercilium vastum erat, & tantum, quantum barba) totius gentis interitum, decem millibus talentorum, vellet mercari. Iam consenserat Assuerus, *vocatiq; sunt scribae regis, mense primo Nisan, tertia decima die eiusdem mensis: & scriptum est, ut iusserat Aman, ad omnes satrapas regis, & iudices prouinciarum, diuersarumq; gentium, ut quaq; gens legere poterat, & audire, pro varietate linguarum, ex nomine regis Assueri: & littera signata ipsius annulo, missæ sunt per cursores regis ad vniuersas prouincias, ut occiderent atq; delerent omnes Iudæos, à puero vsq; ad senem, paruulos & mulieres, vno die, hoc est, tertio decimo mensis duodecimi, qui vocatur Adar, & bona eorum diriperent.* Atque vt videamus, rem in extrema tegula stetisse, iam in Susan pependit edictum; iam cuncti Iudæi,

Esther.
3.8.